

МОНГОЛ УЛСЫН ШИНЖЛЭХ УХААН,
ТЕХНОЛОГИЙН ИХ СУРГУУЛЬ

ᠮᠣᠩᠭᠣᠯ ᠤᠯᠤᠰ ᠰᠢᠨᠵᠢᠯᠡᠬᠡ ᠤᠬᠠᠭᠠᠨ,
ᠲᠡᠬᠨᠣᠯᠣᠭᠢᠶᠢᠨ ᠶᠡᠬᠡ ᠰᠤᠷᠭᠤᠭᠤᠯᠢ

ЭРДЭМ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ БҮТЭЭЛИЙН ЭМХЭТГЭЛ

№279

2021 №2

УЛААНБААТАР ХОТ

2021 он

ISSN 1560-8794

ЗӨВЛӨЛИЙН ДАРГА: Т.НАМНАН

ЗӨВЛӨЛИЙН ГИШҮҮД: Т.ЭНХЦАЦРАЛ
Д.ДАШЖАМЦ
Я.ТӨГӨЛДӨР
Б.ЛАЙХАНСҮРЭН
Д.НАРАНБААТАР
Ч.МӨНХНАСАН
Э.ЭНХЦЭЦЭГ
В.ӨЛЗИЙБАЯР
Ч.УЛАМ-ОРГИЛ
Ч.ГУЛНАР
Ч.ОЮУНГЭРЭЛ

Эмхэтгэсэн: Б.Даваажав /ЭШИГ/
Хэвлэлтэд бэлтгэсэн: Э.Дэнсмаа

Хуудасны хэмжээ: А4
Бодит хэвлэлийн хуудас: 25.25 хх
Үсгийн ганитур: Times new roman
Тоо хэмжээ: 50 ш

ШУТИС-ийн Хэвлэлийн газарт хэвлэв.

Улаанбаатар хот
2021 он

ГАРЧИГ

I. МЭДЭЭЛЭЛ, ХОЛБОО, КОМПЬЮТЕР

1. ДАЛАЙН ОПТИК ХОЛБООНЫ СИСТЕМ, ОПТИК КАБЕЛЬ СУУРИЛУУЛАЛТ <i>Ц. Ариунаа</i>	1
2. ЦАРАЙ ТАНИХ СИСТЕМ ХӨГЖҮҮЛЭХ БОЛОМЖИЙН СУДАЛГАА <i>О. Бат-Энх, Д. Ууганбаатар, Э. Соджамц, Ц. Баатархүү</i>	6
3. НИЙТИЙН ТЭЭВЭРТ НЭВТРҮҮЛЖ БОЛОХ ЗАРИМ АСУУДАЛ <i>Г. Ганчимэг</i>	10
4. СУРГАЛТЫН ҮЗҮҮЛЭН МАТЕРИАЛ БЭЛТГЭХ АРГАЧЛАЛ <i>Г. Ганчимэг</i>	16
5. ХИЙМЭЛ ОЮУНЫ ХӨГЖЛИЙН ТОЙМ, ХЭРЭГЛЭЭ <i>Б. Дамдинсүрэн</i>	25
6. ПЕРИМЕТР ХАМГААЛАЛТЫН СИСТЕМД АШИГЛАХ МЭДРҮҮР КАБЕЛИЙН ХАРЬЦУУЛСАН СУДАЛГАА <i>А. Одгэрэл, Ч. Батчулуун</i>	36
7. УТАСГҮЙ VOIP ТЕРМИНАЛУУДЫН ХООРОНДОХ ДУУДЛАГЫН ӨГӨГДЛИЙН ЧАНАРЫГ САЙЖРУУЛАХ БОЛОМЖИЙН СУДАЛГАА <i>Л. Одончимэг, М. Мөнхтөр</i>	40
8. FSO ТЕХНОЛОГИЙН СУДАЛГАА <i>М. Өлзий-Орших, Ц. Ариунаа</i>	51
9. 1-5 ХҮРТЭЛХ НАСНЫ ХҮҮХДИЙН ЭНДЭГДЭЛД АГААР БОХИРДУУЛАГЧ БОДИСУУДЫН ҮЗҮҮЛЭХ НӨЛӨӨГ C5.0 АРГААР СУДЛАХ <i>Д. Соджаргал, О. Бат-Энх, Ц. Жавзмаа, Ц. Баатархүү, Л. Ажнай</i>	58
10. ОПТИК ХЭРЭГЛЭГЧИЙН СҮЛЖЭЭН ДЭХ ЗУРВАС ХУВААРИЛАЛТЫН АРГУУД <i>Б. Цэрэнлхам, Ш. Ганболд, З. Буянхишиг</i>	66
11. LORA СҮЛЖЭЭНИЙ НӨӨЦ ХУВААРИЛАЛТЫН АЛГОРИТМЫН ХӨГЖҮҮЛЭЛТ <i>Л. Эрдэнэбаяр, Ч.Ганбаатар</i>	69
12. FACE DETECTION METHODS <i>G. Ganchimeg</i>	76

II. НИЙГМИЙН УХААН, БИЗНЕС

1. НООС, НОЛУУРАН БҮТЭЭГДЭХҮҮНИЙ ДОТООДЫН ЗАХ ЗЭЭЛИЙН ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ХАНДЛАГА: ФОТО АЖИГЛАЛТ СУДАЛГААНЫ ҮР ДҮН <i>М. Саруул-Эрдэнэ</i>	82
2. МОНГОЛЧУУДЫН ТЭМЭЭНИЙ СОЁЛ ХЭЛЭНДЭЭ ИЛРЭХ НЬ <i>Ч. Оюунгэрэл</i>	91
3. ХУДАЛДАН АВАХ АЖИЛЛАГААНЫ ТӨЛӨВЛӨЛТИЙГ САЙЖРУУЛАХ СУДАЛГАА <i>Г. Тамирмаа</i>	98
4. RESEARCH OF CONSUMERS' ATTITUDES AND CONSUMPTION FEATURES ON MONGOLIAN WOOL AND CASHMERE PRODUCT <i>Saruul-Erdene Magvanjav</i>	102

III. ХЭРЭГЛЭЭНИЙ ШИНЖЛЭХ УХААН

1. ШИНЖЛЭХ УХААН ТЕХНОЛОГИЙН ИХ СУРГУУЛИЙН ФИЗИК СУРГАЛТ <i>Ч. Алдармаа, Г. Зоригт, О. Сүх, Н. Насанбат</i>	112
2. МОНГОЛ УЛСЫН ОЮУТНЫ СПОРТЫН ХӨДӨЛГӨӨНИЙ УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН АСУУДАЛ <i>М. Бат-Очир</i>	117
3. СҮХБААТАР АЙМГИЙН УУЛБАЯН СУМЫН ХУДГИЙН УСНЫ ХИМИЙН НАЙРЛАГЫН СУДАЛГАА <i>Т. Баттөмөр, П. Мөнхбаатар</i>	123

4. ЭРТ ҮЕ БА ГЕОМЕТР <i>С.Баярсайхан</i>	128
5. МАТЕМАТИКИЙН БОДЛОГЫН СУРГАХ ҮҮРЭГ <i>Л. Бурмаа</i>	131
6. ХУУЧИН БАРИЛГЫН НУРААЛТЫН ШАВАР ТООСЫГ ДАХИН АШИГЛАЖ БУЙ ДЭЛХИЙ НИЙТИЙН ЧИГ ХАНДЛАГА <i>Б. Буянжаргал, С. Цэрэнбалжид</i>	134
7. ХОЁР БА Т-ХЭЛБЭРИЙН УРСГАЛ БҮХИЙ ЗАМ ДЭЭРХ АВТОУРСГАЛЫН НЭГЭН ЗАГВАРЫН МАТЕМАТИК СУДАЛГАА <i>Д. Ганзориг</i>	141
8. МОНГОЛ ОРНЫ СҮҮЛИЙН ЖИЛУУДИЙН ЦАГ АГААРЫН ТӨЛВИЙН ОГЦОМ ӨӨРЧЛӨЛТҮҮД БА НАРНЫ ИДЭВХЖИЛ <i>Ж. Далхсүрэн</i>	145
9. ШАТААСАН ЦАЙРЫН БАЯЖМАЛЫН ХИМИЙН ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ҮР ДҮНГЭЭС <i>С. Мянгарсүрэн, А. Цэцэгмаа</i>	151
10. ҮР ТАРИАНЫ ХАЯГДЛААС БИОСОРБЕНТ ГАРГАН АВАХ БОЛОМЖ БА ТҮҮНИЙ Fe(III) ШИНГЭЭХ ШИНЖ ЧАНАР <i>Л.Нямжаргал, Г.Бурмаа, Д.Бурмаа</i>	158
11. МОДИФИКАЦАД ОРУУЛСАН ИДЭВХЖҮҮЛСЭН НҮҮРСНИЙ Cu (II) - ИЙГ ШИНГЭЭХ ПРОЦЕССЫН ТЕРМОДИНАМИКИЙН СУДАЛГАА <i>Ш. Насанжаргал, Ю. Ганчимэг, Г. Бурмаа, А. Сарнай, Б. Золзаяа</i>	165

IV. ҮЙЛДВЭРЛЭЛ, ТЕХНОЛОГИ

1. МОНГОЛ ХОНИНЫ НООСОН ДРАПАН МАТЕРИАЛЫН ШИНЖ ЧАНАРЫН СУДАЛГАА <i>С. Бадам, Д. Буяндэлгэр, Э. Дагвасүрэн</i>	172
2. НАРСНЫ ФИЗИК-МЕХАНИК ШИНЖИЙН СУДАЛГАА <i>Б. Мөнхцэцэг, А.Тунгалаг</i>	176
3. НООЛУУРАН СҮЛЖМЭЛИЙГ НАНОТЕХНОЛОГИЙН АРГААР БОЛОВСРУУЛЖ ШИНГЭН БОХИРДОЛ БОЛОН БҮРЗИЙЛТИЙГ БАГАСГАХ СУДАЛГАА <i>Р. Мядагмаа, Э. Номин</i>	180
4. ГРАФИК ДИЗАЙНЫ ШИЙДЭЛД УРАН САЙХНЫ АЛТАН ХАРЬЦААНЫ ЗАРЧИМ НӨЛӨӨЛЛӨХ НЬ <i>Э.Сансартуяа, С.Алтангэрэл</i>	184
5. СИБИРИЙН ХҮР ЭРВЭЭХЭЙН ТАРХАЛТЫГ УРЬДЧИЛАН ТААМАГЛАХ СУДАЛГААНЫ ЯВЦ <i>Б. Чүлтэм, Б. Баярцэцэг</i>	188
6. АЛТАЙН ДАЛАН ХАЛЬС (<i>Lonicera altaica</i> Pall) УРГАМЛЫН ЖИМСНИЙ БИОЛОГИЙН ИДЭВХИЙН СУДАЛГАА <i>Ц. Энхтуул, Г. Солонго</i>	193